Informácia o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šírenia a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 436 z 21. júla 2021 v bode C.5. bolo uložené ministrovi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka mesačne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky „*Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šírenia a eradikácie afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka*“ (ďalej len „predmetná informácia“). V októbri 2022 vláda SR uznesením č. 659 z 26. októbra 2022 schválila zmenu periodicity predkladania tejto informácie z mesačnej na štvrťročnú.

Vo februári 2025 bol uznesením vlády č. 92 z 26. februára 2025 schválený materiál „*Návrh na zmenu bodu C.5 z uznesenia vlády SR č. 436/2021 v znení uznesenia vlády SR č. 659/2022*“, ktorým sa periodicita predkladania predmetnej informácie zmenila na polročnú – s termínmi do 31. mája a do 30. novembra.

Africký mor ošípaných (ďalej len „AMO“) naďalej predstavuje závažnú hrozbu pre sektor chovu ošípaných na území Slovenskej republiky a významne ovplyvňuje potravinovú sebestačnosť krajiny v oblasti produkcie bravčového mäsa. V rámci manažmentu výskytu AMO sú prijímané opatrenia zamerané na ochranu chovov domácich ošípaných, medzi ktoré patrí dôsledné posilňovanie biologickej bezpečnosti na všetkých úrovniach chovu, efektívny dohľad nad diviačou populáciou, znižovanie jej denzity, ako aj systematické vyhľadávanie a bezpečné odstraňovanie uhynutých jedincov.

Od prvého potvrdeného výskytu AMO na území Slovenskej republiky 24. júla 2019 do 15. novembra 2025 bol vírus potvrdený v 46 chovoch **domácich ošípaných**. Najväčší počet prípadov, spolu 39, bol zaznamenaný v rokoch 2019 – 2021. V roku 2022 bolo potvrdených 5 prípadov výskytu ochorenia a následne po viac ako dvoch rokoch bolo dňa 2. augusta 2024 opätovne zaznamenané nové ohnisko AMO u domácich ošípaných. Posledné potvrdené ohnisko bolo zaznamenané dňa 2. mája 2025 v komerčnom chove v okrese Levice.

V prípade uhynutej či ulovenej **diviačej zveri** bolo za celé obdobie výskytu AMO území Slovenskej republiky do 15. novembra 2025 potvrdených celkovo 5 592 pozitívnych prípadov, z toho v roku 2025 bolo zatiaľ zaznamenaných 371 prípadov. Vírus sa naďalej šíri smerom na západné územie, najmä v oblasti Trenčína, Levíc, Štúrova a Komárna, pričom sa približuje k okresom s najväčšími produkčnými chovmi ošípaných (Dunajská Streda, Hlohovec) alebo sa v týchto okresoch už nachádza (napr. Nové Zámky, Komárno, Levice, Bánovce nad Bebravou), kde dochádza k rozširovaniu reštrikčného pásma II, ktoré predstavuje oblasť výskytu AMO u diviačej zveri, čo predstavuje významné riziko pre celý sektor chovu ošípaných.

Situácia na východnom území Slovenskej republiky je v súčasnosti priaznivejšia, keďže tlak z voľne žijúcej populácie diviačej zveri je v tejto oblasti nižší. Na základe pozitívneho vývoja a vyhodnotenia uplatňovania národného eradikačného programu zdolávania AMO Európska komisia dňa 21. mája 2025 schválila žiadosť Slovenskej republiky o zmenu reštrikčného pásma II, na reštrikčné pásmo I (tzv. modrá zóna – bez výskytu AMO) vo východnej časti územia. S účinnosťou od 4. novembra 2025 bolo zároveň zrušené reštrikčné pásmo III (tzv. červená zóna), ktoré predstavovalo oblasť výskytu

AMO u domácich ošípaných v okresoch Levice a Krupina. Nová úprava pásiem znamená výrazné uvoľnenie obchodných obmedzení a prispieva k stabilizácii sektora chovu ošípaných.

Vývoj epidemiologickej situácie je na území Slovenskej republiky priebežne monitorovaný a aktualizovaný podľa výsledkov analýz Štátneho veterinárneho a potravinového ústavu, konkrétne jeho organizačnej zložky – Veterinárneho ústavu vo Zvolene. Skúsenosti z pobaltských krajín zároveň potvrdzujú, že nárast populácie diviačej zveri vedie k opätovnému šíreniu AMO. Rovnaké riziko hrozí aj na území Slovenskej republiky v prípade, že by užívatelia poľovných revírov znížili intenzitu lovu.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) prijali a realizujú viaceré opatrenia zamerané na zamedzenie šírenia AMO. Nevyhnutnou súčasťou týchto opatrení je ich dôsledné dodržiavanie, najmä v oblasti biologickej ochrany chovov a registrácie všetkých chovov ošípaných vrátane záhumienkových, v ktorých sa chová alebo plánuje chovať aspoň jedna ošípaná.

Rovnako je nevyhnutné zabezpečiť úplné dodržiavanie opatrení nariadených pre užívateľov poľovných revírov, keďže len ich dôslednou realizáciou možno účinne minimalizovať riziko ďalšieho šírenia ochorenia. V tejto súvislosti ŠVPS SR realizuje intenzívne školenia pre užívateľov poľovných revírov. Ministerstvo zároveň pokračuje vo finančnej motivácii užívateľov poľovných revírov k intenzívnemu znižovaniu denzity diviačej zveri ako aj k vyhľadávaniu, zberu a bezpečnému odstraňovaniu uhynutých tiel diviačej zveri prostredníctvom tzv. „*Zástrelného“* a *„Zberného“*, na ktoré bolo v roku 2025 vyčlenených **1 300 000 EUR**.

V rámci dohľadu nad činnosťami užívateľov poľovných revírov bol vypracovaný plán kontrol poľovných revírov aj pre rok 2025. Kontroly sa zameriavajú najmä na intenzitu lovu a dôslednú identifikáciu a odstraňovanie kadáverov diviačej zveri. Ku dňu 15. novembra 2025 bolo vykonaných celkovo **97 kontrol**. Najvyšší počet kontrol, konkrétne 77, bol realizovaný v reštrikčnom pásme II (tzv. ružová zóna). V reštrikčnom pásme I (tzv. modrá zóna) bolo vykonaných 16 kontrol a v zóne bez obmedzení boli vykonané 4 kontroly. Na základe vykonaných kontrol neboli zistené žiadne nedostatky, a neboli uložené žiadne opatrenia ani sankcie za nedodržiavanie opatrení.

Od začiatku poľovníckej sezóny 2025/2026, t. j. od 1. marca 2025 do 31. októbra 2025, bolo na území Slovenskej republiky **ulovených 28 843 ks diviačej zveri**.

Pre porovnanie sú v tabuľke č. 1 uvedené údaje o počtoch ulovenej diviačej zveri za rovnaké obdobie počas štyroch predchádzajúcich poľovníckych sezón.

Tabuľka č. 1

Poľovnícka sezóna 2025/2026 k 31.10.2025	28 843
Poľovnícka sezóna 2024/2025 k 31.10.2024	26 549
Poľovnícka sezóna 2023/2024 k 31.10.2023	37 916
Poľovnícka sezóna 2022/2023 k 31.10.2022	32 586
Poľovnícka sezóna 2021/2022 k 31.10.2021	44 098

V dôsledku intenzívneho lovu v predchádzajúcich rokoch došlo k postupnému znižovaniu populácie diviačej zveri, čo sa následne premietlo do celkového poklesu úlovkov. V poľovníckej sezóne 2024/2025 tak lov diviačej zveri dosiahol najnižšiu úroveň za posledných päť rokov, kedy bolo ulovených 42 934 kusov. Lov v aktuálnej poľovníckej sezóne 2025/2026 je k 31. októbru 2025 o 2 294

ks vyšší ako v predchádzajúcej poľovníckej sezóne, čo naznačuje, že situácia v početnosti populácie ostáva obdobná ako v roku 2024. Pozitívnym signálom je, že sa darí znižovať denzitu diviačej zveri na požadovanú úroveň 0,5 diviaka na km², na čom sa podieľajú prijaté opatrenia a dlhodobo realizovaný tlak na intenzívnejší lov.

K intenzívnemu lovu za posledné poľovnícke sezóny pomáhajú aj ďalšie opatrenia ministerstva. Rezort povolil mimoriadny lov dospelých diviakov v čase ochrany. Lanštiaka a diviača je možné podľa § 71 ods. 1 písm. a) bodu 7. vyhlášky č. 344/2009 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve v znení neskorších predpisov loviť celoročne. Umožnený je tak celoročný lov diviačej zveri bez ohľadu na vek a pohlavie, a to aj na nepoľovných plochách.

Zároveň ministerstvo povolilo výnimku z niektorých zakázaných a nesprávnych spôsobov lovu pri love diviačej zveri. Jednou z hlavných výnimiek je umožnenie lovu diviačej zveri s použitím zariadení umožňujúcich streľbu v noci.

Detailné údaje o vykonanom love a úhyne diviačej zveri za aktuálnu poľovnícku sezónu 2025/2026, so stavom k 31. októbru 2025, členené podľa krajov a vekovej štruktúry, sú uvedené v Prílohe č.1.

Prehľad počtu uhynutej diviačej zveri za predchádzajúce poľovnícke sezóny v porovnaní s aktuálnou sezónou podľa údajov z poľovníckej štatistiky je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2

Poľovnícka sezóna	**Počet uhynutej diviačej zveri**
2025/2026 k 31.10.2025	763
2024/2025	1 203
2023/2024	1 335
2022/2023	1 542
2021/2022	4 505

Prehľad pôvodu jatočných ošípaných porazených na schválených slovenských bitúnkoch za obdobie od 1. mája do 31. októbra 2025 je uvedený v tabuľke č. 3. Po výskyte ochorenia slintačka a krívačka na území Slovenskej republiky sa situácia postupne stabilizuje, opätovne vzrastá počet jatočných ošípaných pochádzajúcich z iných členských štátov. Súčasne zaznamenávame aj vyšší počet jatočných ošípaných pochádzajúcich z reštrikčného pásma I., čo koreluje s vyššie uvedenou úpravou reštrikčných pásiem. Jatočné ošípané z reštrikčného pásma III, spracované v októbri 2025, pochádzali z chovu v okrese Levice. Toto pásmo bolo však, ako už bolo uvedené, s účinnosťou od 4. novembra 2025 zrušené.

V tejto súvislosti možno konštatovať, že väčšina bitúnkov, rozrábkarní, chladiarenských skladov a zariadení na spracovanie mäsa alebo manipuláciu so zverou je už schválená na spracovanie, rozrábanie a skladovanie čerstvého mäsa a mäsových výrobkov z ošípaných pochádzajúcich z reštrikčných pásiem II a III a z diviačej zveri z pásiem I, II a III v súlade s článkom 44 Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2023/594. Toto rozšírenie schválení prispieva k stabilizácii spracovateľského reťazca a k plynulejšiemu pohybu komodity v podmienkach reštrikčných opatrení.

Tabuľka č. 3

Počet jatočných ošípaných zabitých na bitúnku v SR	5/2025	6/2025	7/2025	8/2025	9/2025	10/2025
Ošípané pochádzajúce z reštrikčného pásma I. + oblasti bez výskytu AMO v SR	33 410	23 772	19 041	14 028	18 777	24 283
Ošípané pochádzajúce z reštrikčného pásma II. v SR	8 206	10 887	10 600	10 060	10 782	9 659
Ošípané pochádzajúce z reštrikčného pásma III. v SR	0	0	0	0	0	710
Spolu ošípané z chovov v SR	**41 616**	**34 659**	**29 641**	**24 088**	**29 559**	**34 652**
Ošípané z iných členských štátov EÚ	882	1 326	3 899	4 875	4 688	3 673
Spolu všetky zabité ošípané	**42 498**	**35 985**	**33 540**	**28 963**	**34 247**	**38 325**

V období od 1. mája do 31. októbra 2025 bolo dovezené najväčšie množstvo bravčového mäsa z Poľska (20 999 676 kg), zo Španielska (19 462 409 kg) a z Českej republiky (11 060 719 kg). Celkovo bolo za uvedené obdobie zo 14 členských štátov EÚ (Belgicko, Česká republika, Dánsko, Francúzsko, Holandsko, Írsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Španielsko, Taliansko, Portugalsko, Luxembursko a Švédsko) dovezených **58 882** zásielok bravčového mäsa s celkovým objemom **83 514 524 kg**.

Prioritou naďalej zostáva ochrana ošípaných chovaných na Slovensku, ktorých počet k 15. novembru 2025 dosahoval **501 894 kusov**. Najväčšie úsilie v boji proti AMO je potrebné sústrediť na juhozápadnú časť Slovenska, kde sa nachádzajú najväčšie produkčné chovy. Efektívna ochrana týchto chovov je dosahovaná znižovaním denzity diviačej zveri a postupným poklesom jej početnosti.

Prehľad oblastí s výskytom AMO na území Slovenskej republiky, zohľadňujúci aktuálne členenie podľa prílohy I k vykonávaciemu nariadeniu Komisie (EÚ) 2023/594, naposledy zmenenou vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2025/2250 zo 4. novembra 2025, je znázornený v Prílohe č. 2.